

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2010/3969

Karar No. 2012/14663

Tarihi: 27.04.2012

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İş. K/34

- **ÜCRET ALACAĞI**
- **ÜCRET ALACAĞINA 1475 SAYILI YASA DÖNEMİ İÇİN YASAL 4857 SAYILI YASA DÖNEMİ İÇİN MEVDUAT FAİZİNİN UYGULANMASININ GEREKMESİ**
- **FAİZ TALEBİNİN YASAL FAİZ OLRAK ADLANDIRILMASININ MEVDUAT FAİZİ UYGULANMASINA ENGEL OLMAYACAĞI**
- **MEVDUAT FAİZİNDE ÖZEL KAMU BANKASI AYRIMI YAPILMASISIZIN EN YÜKSEK FAİZ ORANIN BELİRLENMESİNİN GEREKMESİ**
- **EN YÜKSEK FAİZ ORANIN UYGUŞANIP UYGULANMADIĞININ RE'SEN DENETLENMESİNİN GEREKMESİ**
- **EN YÜKSEK MEVDUAT FAİZİNİN TEMERRÜD TARİHİNDEN İTİBAREN BİRER YILLIK DÖNEMLER İÇİN BELİRLENMESİNİN GEREKMESİ**

ÖZETİ Yasanın 34 üncü maddesinde, gününde ödemeyen ücretler için mevduata uygulanan en yüksek faizin uygulanacağı hükmü bulunmaktadır. Maddede sözü edilen ücret geniş anlamda ücret olup, çalışma karşılığı ücretler, ikramiye, pirim, jestiyon ve benzeri ödemelerin yanı sıra, çalışma, hafta tatili ile bayram ve genel tatil ücretleri de bu kapsama dahildir. İşe iade davası ile tespit edilen en çok dört aya kadar boşa geçen süreye ait ücret ve diğer haklar için de aynı faiz oranı uygulanmalıdır.

Ücretin toplu iş sözleşmesinden kaynaklanması halinde 2822 sayılı Yasanın 61 inci maddesi uyarınca, uygulanması gereken faiz en yüksek işletme kredisi faizidir.

Ücret alacağının 1475 sayılı Yasa döneminde doğması durumunda, 10.6.2003 tarihine kadar yasal faiz, bu tarih sonrası ücretler bakımından ise bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faize karar verilmelidir.

İşçinin faiz konusundaki talebini “yasal faiz” olarak adlandırmış olması 4857 sayılı Yasanın 34 üncü maddesinin uygulanmasına engel olmayıp, işçinin bu talebinin bahsi geçen özel faize yönelik olduğunun değerlendirilmesi gerekir.

Ücret alacağı için özel banka-kamu bankası ayrımı yapılmaksızın mevduata uygulanan en yüksek faiz

oranının belirlenmesi gerekir.

Yasada, “uygulanan en yüksek faiz” sözcüklerine yer verildiğinden, söz konusu faiz oranının uygulanıp uygulanmadığı mahkemece kendiliğinden denetlenmelidir.

Bankaların belli dönemlerde T.C. Merkez Bankasına uygulayabileceklerini bildirdikleri faiz oranı fiilen uygulanmadıkça ücret yönünden dikkate alınmamalıdır. Bankaların uyguladıkları faiz oranları bir ya da birkaç aylık veya bir yıllık vadelerle belirlenmektedir. Bunlardan en uzun vade bir yıl olup, en yüksek faiz oranı da bir yıllık mevduata uygulanmaktadır. Bu durumda ücret alacağı için uygulanması gereken faiz, ödeme gününün kararlaştırıldığı ya da temerrüdün gerçekleştiği zamanda bankalarca bir yıllık mevduata uygulanan en yüksek faiz oranıdır.

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı işyerinde mutemet olarak çalıştığını, bu nedenle TİS 52. Maddesindeki ücret farkını talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı davanın reddini savunmuştur.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece istek gibi hüküm kurulmuştur.

D) Temyiz:

Kararı yasal süresi içinde davalı temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

1- Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2. İşçilik alacaklarında uygulanması gereken faiz konusunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmaktadır.

4857 sayılı İş Kanununun çeşitli hükümlerinde faiz konusunda düzenlemelere yer verilmiştir.

Anılan Yasanın 34 üncü maddesinde, gününde ödemeyen ücretler için mevduata uygulanan en yüksek faizin uygulanacağı hükmü bulunmaktadır. Maddede sözü edilen ücret geniş anlamda ücret olup, çalışma karşılığı ücretler, ikramiye, pirim, jestiyon ve benzeri ödemelerin yanı sıra, çalışma, hafta tatili ile bayram ve genel tatil ücretleri de bu kapsama dahildir. İşe iade davası ile tespit edilen en çok dört aya kadar boşa geçen süreye ait ücret ve diğer haklar için de aynı faiz oranı uygulanmalıdır.

Ücretin toplu iş sözleşmesinden kaynaklanması halinde 2822 sayılı Yasanın 61 inci maddesi uyarınca, uygulanması gereken faiz en yüksek işletme kredisi faizidir.

Ücret alacağının 1475 sayılı Yasa döneminde doğması durumunda, 10.6.2003 tarihine kadar yasal faiz, bu tarih sonrası ücretler bakımından ise bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faize karar verilmelidir.

İşçinin faiz konusundaki talebini “yasal faiz” olarak adlandırmış olması 4857 sayılı Yasanın 34 üncü maddesinin uygulanmasına engel olmayıp, işçinin bu talebinin bahsi geçen özel faize yönelik olduğunun değerlendirilmesi gerekir.

Ücret alacağı bakımından faize hak kazanmak için kural olarak işveren temerrüde düşürülmelidir.

Ancak, bireysel ya da toplu iş sözleşmesinde açıkça bir ödeme günü kararlaştırılmış ise, belirlenen ödeme tarihi sonrasında faiz işlemeye başlar.

Ücret alacağı için özel banka-kamu bankası ayrımı yapılmaksızın mevduata uygulanan en yüksek faiz oranının belirlenmesi gerekir.

Yasada, “uygulanan en yüksek faiz” sözcüklerine yer verildiğinden, söz konusu faiz oranının uygulanıp uygulanmadığı mahkemece kendiliğinden denetlenmelidir.

Bankaların belli dönemlerde T.C. Merkez Bankasına uygulayabileceklerini bildirdikleri faiz oranı fiilen uygulanmadıkça ücret yönünden dikkate alınmamalıdır.

Bankaların uyguladıkları faiz oranları bir ya da birkaç aylık veya bir yıllık vadelerle belirlenmektedir. Bunlardan en uzun vade bir yıl olup, en yüksek faiz oranı da bir yıllık mevduata uygulanmaktadır. Bu durumda ücret alacağı için uygulanması gereken faiz, ödeme gününün kararlaştırıldığı ya da temerrüdün gerçekleştiği zamanda bankalarca bir yıllık mevduata uygulanan en yüksek faiz oranıdır. Aynı alacak için ikinci yılın başlangıcındaki en yüksek banka mevduat faizinin belirlenerek uygulanması, gecikme daha da uzunsa takip eden yıllar için de aynı yöntemle başvurulması gerekir. Yıl içinde artan ve eksilen faiz oranları dikkate alınmaz. Yıllar itibarıyla faiz oranları değişebileceğinden kararda faiz oranının gösterilmemesi gerekir.

Somut olayda; davacı işyerinde mutemet olarak çalıştığını, bu nedenle TİS 52. maddesine göre aylık ücretini % 25 zamlı olarak ödenmesi gerektiğini ve bu nedenle fark ücret alacağı ve bu alacağı da TİS nin 54. maddesi gereğince sonraki ayın 1.gününden itibaren faiz yürütülmesini talep etmiştir.

Davalı işveren zamanaşımı definde bulunarak davanın reddini talep etmiştir.

Mahkemece davacının çalıştığı hastanenin maaş ödemeleri, hesaplayıp ödediği, para tahsil ve üzerinde bulundurma yetkisi olduğu bildirmesi üzerine istek gibi hüküm kurulmuştur.

TİS'nin Ücretin Ödenmesi başlıklı 54.maddesinde, aylık ücretin ödeme tarihi açıkça belirtilmiştir. Davacının mutemetlik yapması nedeniyle TİS den kaynaklanan % 25 lik fark alacak, aylık ücret niteliğinde bir alacak değil, TİS den kaynaklanan bir fark olacaktır.

Davalı işveren davadan önce de temerrüde düşürülmemiştir. Böyle olunca dava konusu alacağı dava ve ıslah tarihlerinden itibaren faiz yürütülmesi gerekirken yazılı şekilde her ay ödenen aylık ücretler için TİS de öngörülen tarihlerden itibaren faize karar verilmesi hatalıdır.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, 27.04.2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.